

de skor

v.w.g. texel 1984 no. 6

DE SKOR, orgaan van de VWG- Texel.

3^e jaargang nr. 6
december 1984

INHOUD

-Programma	1
-Zeetrek telling	2
-De broedvogels van "De Dennen"	8
-Leuke (ring) terugmeldingen	12
-De broedvogels van Oudeschild in 1984	13
-Waarnemingenrubriek	15
-Copy	20

PROGRAMMA.

Zaterdag 29 december: de al eerder aangekondigde Slufterwandering; vertrek 10.00 u. bij de "stille ingang".

Zondag 13 januari: wadvogeltelling.

Vrijdag 18 januari: JAARVERGADERING OUDE ULO 20.00 u. KOMT ALLEN

- opening/notulen
- bestuursmededelingen
- bestuurswisselingen: redactie en voorzitter
- plannen: aansluiting op/medewerking aan prov. broedvogelonderzoek, bespreking huidige projecten.
- financiële overzicht, kascommissie
- rondvraag

NA DE PAUZE: DIALEZING.

Zaterdag 16 februari: ganzenexcursie op Texel, vertrek 9 uur bij Aankoopcentrale, alwaar men over de hopelijk aanwezige auto's verdeeld kan worden.

PLAATJES.

De tekeningen in dit nummer zijn van de hand van
Dick (p. 1)
Frits-Jan (7, 16, 19)
Sytske (11).
Bedankt!

ZEETREKTELIEN OP TEXEL.

Alwéér twee maanden, nu oktober en het grootste deel van november, liggen achter ons en daarin hebben zich op enkele dagen weer interessante zeetrekbewegingen voorgedaan. In oktober werd één nieuw record gevestigd, namelijk voor de grauwe pijlstormvogel, daarover later meer. De in de vorige Skor geuite dreigementen waar het het niet insturen van uurtotaalkaarten betrof, hebben zeer goed gewerkt. De gewraakte personen waren ditmaal ruimschoots op tijd met het inleveren van hun waarnemingen, een stimulerend complimentje is hier wel op zijn plaats, bij deze. Bovendien kwamen nog 12 uren uit september en 1 uit augustus boven water; de belangrijkste resultaten van deze uren zullen aan het begin van dit verslag genoemd worden. Tussen 26 september en 20 november werd door R. en L. Witte en ondergetekende in totaal 80 uur geteld (7 uur in september, 55½ in oktober en 17½ in november).

Aanvulling augustus (1 uur) en september (12 uur):

- duikers: behalve de 18 in het vorige verslagje genoemde exx, werden er nog 9 gezien (totaal dus 27), daarvan waren er 6 roodkeel- en 1 parelduiker.
- noordse stormvogel: 4-9 1 Z en 5 N in 2 uur en 12-9 5 Z in 2 u.
- aalscholver: op 25 augustus vlogen 27 aalscholvers Z, 16 N en 1 tp in 2 uur, dit brengt het augustus-totaal op 134, het septembertotaal ligt nu op 19.
- goudplevier: 6-9: 15 Z en 3 N in 2 uur.
- wulp: 6-9: 16 Z
- kanoet: 7-9: 15 Z
- middelste jager: 19-9: 1 donkere fase N
- grote stern: de laatste dag met zuidwaartse trek van betekenis viel op 6-9: 307 Z in 2 uur.

26 SEPTEMBER-20 NOVEMBER.

Duikers en futen.

Eind oktober en begin november trokken vooralsnog de meeste duikers langs, maar de grote aantallen moeten hoogstwaarschijnlijk nog komen. Opvallend was het aantal waarnemingen van de parelduiker (op 7 dagen met in totaal 9 exx; op 12-10 2 N en op 10-11 2 Z).

De aantallen roodkeelduikers waren zoals normaal groter, op 13 november o.m. 25 Z en 3 tp in 1 uur. De dagen met de meeste duikers waren 27-10: 50 Z in 4 uur en 5-11 40 Z in 2 uur. Op 27-10 zagen Richard W. en Adriaan D. een extreem grote duiker ("zo groot als een Jan van Gent") voorbij vliegen, vermoedelijk een geelsnavel- dan wel ijsduiker.

Futen trokken in oktober regelmatig langs, in een tweetal uren meer dan 20 exx; op 28-10 24 Z en 30-10 41 Z. Ook de roodhalsfuut werd tamelijk frequent opgemerkt: 5 in oktober (bijv. 28-10 2 Z) en 12 in november (3-11 6 Z). Op drie dagen vlogen er kuifduikers langs: 28-10 1 Z, 3-11 3 Z en 20-11 1 tp en 12. Op 3-11 werd bovendien een "klein fuutje" gezien en ook op 4-11 vloog zo'n onbepaalde geval langs.

Stormvogels.

De meest unieke gebeurtenis in oktober was het uitzonderlijk grote aantal grauwe pijlstormvogels dat op 6 en 7 oktober langsvloog. Op de 6^e passeerden de grauwe pijlen op zeer korte afstand van de kust (vlak achter de branding), zodat deze pure zeevogels nu eens mooi te bekijken waren. De direkte oorzaak van het verschijnen van deze vogels was de passage van een restant van een tropische cycloon ("Diana") welke een nogal ongebruikelijke baan volgde met als gevolg dat de wind van ZO naar NW kromp (zaterdag) en vervolgens eerst doorging naar ZW en daarna weer terug naar W (zondag). Op 6 oktober vlogen er 37 exx. naar noord en 1 naar zuid in 6 uur, maar op zondag de 7^e was de vliegrichting tegengesteld met 50 Z en 4 N in 4 uur (in de middag van deze dag telde M. Platteeuw bij de Koog zelfs 80 exx!). Een mogelijke verklaring voor dit verschil in vliegrichting kan zijn dat de grauwe pijlstormvogels eerst de depressie ontweken en vervolgens een koerscorrectie uitvoerden om zodoende toch zuidwaarts verder te trekken. Voorts werden grauwe pijlen gezien op 8-10 (1 Z, 1 N), 14-10 (1 Z), 20-10 (1 Z) en 21-10 (6 Z, 1 N).

Noordse pijlstormvogel: 6-10 1 Z, 1 N; 7-10 3 N en 21-10 1 N.

Vaal stormvogeltje: 7-10 1 Z.

Noordse stormvogel: 7-10 1 N, 1 Z; 8-10 1 Z; 16-10 8 Z en 21-10 10 Z.

Jan van Gent en aalscholver.

De meeste Jan van Genten verschenen op 6 en 7 oktober voor de

kust, ongetwijfeld met dezelfde reden als de grauwe pijlstormvogels : 6-10 10 N en 108 Z in 6 uur en 7-10 11 Z en 261 N in 4 uur (voornamelijk juveniele en adulte vogels). Merkwaardig is dat de vliegrichting bij deze soort omgekeerd is aan die van de grauwe pijlstormvogel. Twee andere goede trekdagen waren 14-10 (55 Z in 1 uur) en 21-10 (121 Z, 6 N in 8 uur). Na deze laatste dagen werden nog maar weinig Jan van Genten opgemerkt. In oktober vlogen 7 aalscholvers langs en in november slechts 1. Blauwe reiger: 16-10 1 Z, 17-10 1 N en 3-11 1 Z.

Ganzen en eenden.

Gedurende oktober trokken regelmatig maar in kleine aantallen rotganzen langs; de sterkste doortrek vond pas plaats op 3-11: 747 Z en 18 N in 4 uur. Een restantje volgde nog op 5-11: 107 Z in 2 uur.

De bergeend werd slechts enkele keren gezien; op dezelfde dagen als bij de rotgans vlogen er wat meer exx. voorbij: 3-11 10 Z en 5-11 16 Z.

Smienten passeerden met vrij grote regelmaat, tot grote aantallen kwam het echter niet. De twee beste dagen waren 29-9 34 Z in 2 uur en 10-11 28 Z en 1 N in 2 uur.

Ook wintertalingen vlogen vrij vaak langs het Westerslag, eveneens in heel kleine aantallen; in november de meeste: 3-11 18 Z en 2 N (3 uur) en 10-11 16 Z in 2 uur.

Hetzelfde gold min of meer ook voor de wilde eend, die vooral in november wat meer langsvloog (bijv. 3-11 6 Z en 10-11 10 Z).

Op twee dagen werden meerdere tafeleenden in 1 uur gezien: 16-10 5 Z en 3-11 13 Z (2 uur).

Kuifeenden werden vooral in oktober waargenomen, maximaal 6 in 1 uur (2-10 4 Z en 2 N).

De toppereend is in de herfst de talrijkste duikeend, hoewel dit jaar de doortrek weinig voorstelde; de beste dagen waren nu 29-9 (132) en 16-10 (18 Z).

De aantallen eiders bleven in oktober aan de lage kant, hooguit enkele tientallen in een uur; op 3-11 vond een klein trekgoffe plaats: 243 Z, 64 N en 6 tp in 4 uur.

Ijseend: 28-10 18/juv. Z; 5-11 1 ♂ N.

Zwarte zeeëenden vlogen ook al niet veel langs, slechts 11 maal werden er meer dan 100 exx. in 1 uur genoteerd en op maar twee dagen vond enige vermeldenswaardige doortrek plaats: 13-10 391 Z 89 N en 60 tp (2 u); 3-11 476 Z, 95 N (4 uur).

Met de grote zeeëend ging het iets beter, hoewel niet van sterke trek gesproken kan worden. Een tweetal dagen leverden de meeste exemplaren op, ten eerste 28-10 (34 Z, 1N) en de beste dag 3-11 met 74 Z in 4 uur.

Brilduiker: 27-10 6 Z, 10-11 27 Z in 2 uur, 12-11 2 ♂ Z en 20-11 4 ♀ Z.

De doortrek van de middelste zaagbek concentreerde zich eigenlijk op één dag, nl. 3-11, toen maar liefst 163 exx. zuidwaarts en 10 exx. naar noord vlogen in 3 uur. In oktober waren ze wel regelmatig te zien geweest, maar alleen op 28-10 kwamen deze aantallen boven de 10 uit: 21 Z en 4 N in 3 uur.

Grote zaagbek: 19-11 1 ♂ en 1 ♀ Z.

Steltlopers.

Meestal waren de aantallen van de diverse soorten steltlopers die langsvlogen zo gering dat in dit overzichtje alleen die soorten zijn opgenomen, waarvan op een of meer dagen wat meer trek plaatsvond:

Zilverplevier: 16-10 8 Z

Goudplevier: 10-11 12 Z

Kievit: 29-9 64 Z en 28-10 34 Z

Drieteenstrandloper: 17-11 70 tp

Ponte strandloper: 5-10 22 N en 3-11 36 Z, 1 N

Watersnip: 3-11 13 Z

Rosse grutto: 21-10 11 Z.

Jagers.

Middelste jager: 28-9 1 lichte fase Z, 29-9 2 onvolw. Z, 7-10 1 onv. N, 21-10 1 subadult Z, 23-10 1 onv. Z en 27-10 1 onv. Z. Bij de kleine jager deed zich het opmerkelijke verschijnsel voor dat de soort aan de Noordzeekust van Texel relatief weinig werd gezien. Langs de Noord-Hollandse kust en ook op de Waddenzee (denk maar eens aan al die jagers achter de boot) hielden zich nog wel veel kleine jagers op. Ik wil bij deze een ieder die regelmatig (kleine) jagers achter de boot heeft gezien verzoeken zijn/haar waarnemingen op te sturen naar ondergetekende, misschien is daar nog wat leuks mee te doen. Bij het Westerslag vlogen de meeste kleine jagers langs op 30-9: 10 Z, en in het weekend van 6 en 7 oktober: resp. 11 Z en 6 N en 4 Z en 15 N. Op 8 dagen werden één of meer grote jagers gezien, totaal 15, waarvan op 7-10 3 N en 21-10 4 Z passeerden.

Meeuwen.

Het voorkomen van de grote mantelmeeuw zoals reeds beschreven in de vorige Skor, zette zich in oktober en november voort; nog steeds verbleef de soort in m.i. grotere aantallen dan te doen gebruikelijk op de Noordzee. Enkele voorbeelden: 7-10 130 N in 3 uur en 17-10 223 Z in 1 uur.

Zo'n beetje de laatste dag waarop nog wat trek van kleine mantels te bespeuren viel was 12-10 met 22 Z in 2 uur. De laatste waarneming was voorlopig die van 10-11 (1 N).

De vermoedelijk talrijkste soort van dit najaar is tot dusver de kokmeeuw geweest. Het trekbeeld van deze soort viel uiteen in drie pieken, de eerste trek golf op 28 en 29 september met op die laatste dag 754 Z in 2 uur (vnl. ad.), de meest omvangrijke trek golf was te zien op 16-10 met maar liefst 2395 Z in 2 uur (waarvan 213 1^e jaars en 2182 adult) en tot slot de derde piek op 28-10 met in 3 uur tijd 1391 Z (weer vnl. adulte).

De doortrek van de dwergmeeuw heeft deze herfst nog niet veel om het lijf gehad, slechts een enkele keer werden er meer dan 10 exx. geteld. De twee beste dagen waren 21-10 80 Z en 2 N in 7 uur en 5-11 39 Z en 1 N in 2 uur.

Drieteenmeeuwentrek kondigde zich voor het eerst aan op 7-10 (2 Z en 47 N in 3 uur; twee weken later bereikte de trek zijn (voorlopige) hoogtepunt toen tijdens een westerstorm in 8 uur tijd 1006 exx. naar zuid vlogen (ruimschoots de helft hiervan was juveniel). Twee andere dagen sprongen er verder nog uit: 27-10 154 Z in 2 uur en 5-11 226 Z en 2 N in 2 uur.

Sterns.

Eind september passeerden de laatste aantallen "noordse dieven" (geen noordse dieren zoals in de vorige Skor herhaaldelijk vermeld) van betekenis, bijv. 29-9 120 Z in 2 uur. De laatste dief werd gezien op 16-10 (1 Z). In oktober werden twee noordse sterns waargenomen; 5-10 1 Z en 21-10 1 ad. Z (hetgeen tamelijk laat is). De laatste visdief vloog langs op 9-10: 1 Z.

Van de grote stern vlogen tot eind oktober nog vrij regelmatig meerdere exemplaren voorbij: 16-10 20 Z in 2 uur en 28-10 6 Z (dit was tevens de laatste waarneming).

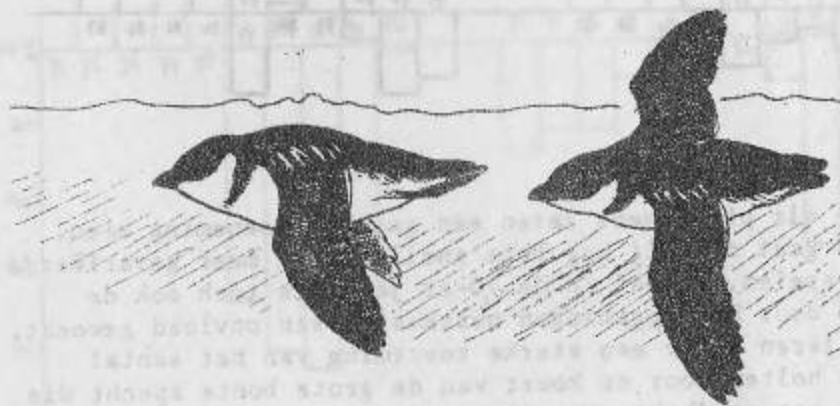
Een erg late waarneming van een dwergstern: 28-10 1 ad. Z.

Drie oktober-waarnemingen van zwarte sterns: 1-10 1 Z, 11-10 1 Z, en een erg late eveneens op 28-10: 12.

Alkachtigen.

Begin oktober, zo'n beetje een maand eerder dan gewoonlijk, vond al een vrij sterke passage van alk/zeekoeten plaats; het reeds eerder genoemde weekend van 6 en 7-10 bracht de volgende aantallen in de boeken: 6-10 46 N, 1 Z, 1 tp (4 uur) 7-10 150 N in 3 uur. Dit lijkt redelijk veel, maar aan de Hondsbossche Zeewering vlogen op 6-10 ruim 2000 alkachtigen langs. Op Texel was verder alleen 3-11 nog de moeite waard: 29 Z en 5 N. Tweemaal werd een alk opgemerkt: 13-10 1 tp en 19-11 1 tp. In totaal werden 10 zeekoeten gedetermineerd; op 3-11 vlogen er 3 naar zuid.

Kleine alk: 20-11 2 exx. door de branding naar Z.

Stootvogels.

Flauwe kiekendief: 27-10 1 ♀ Z; 28-10 4 Z (2♂ + 2♀) en 13-11 2 ♀♀ Z.

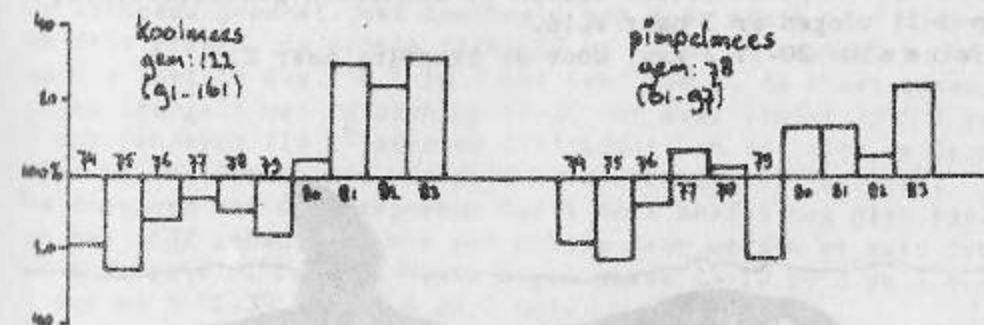
Sperwer: 28-10 1 Z.

Torenvalk: 27-10 1 Z.

Frits-Jan Maas
Rozendijk 24
Den Burg
02220-3236

DE BROEDVOGELS VAN DE DENNEN- aflevering 4.

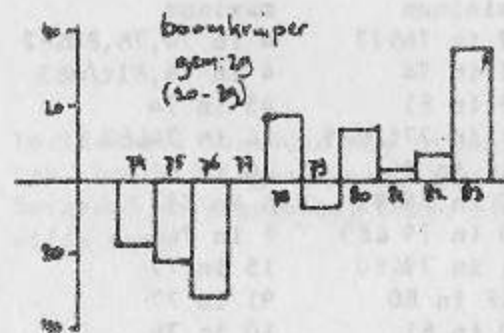
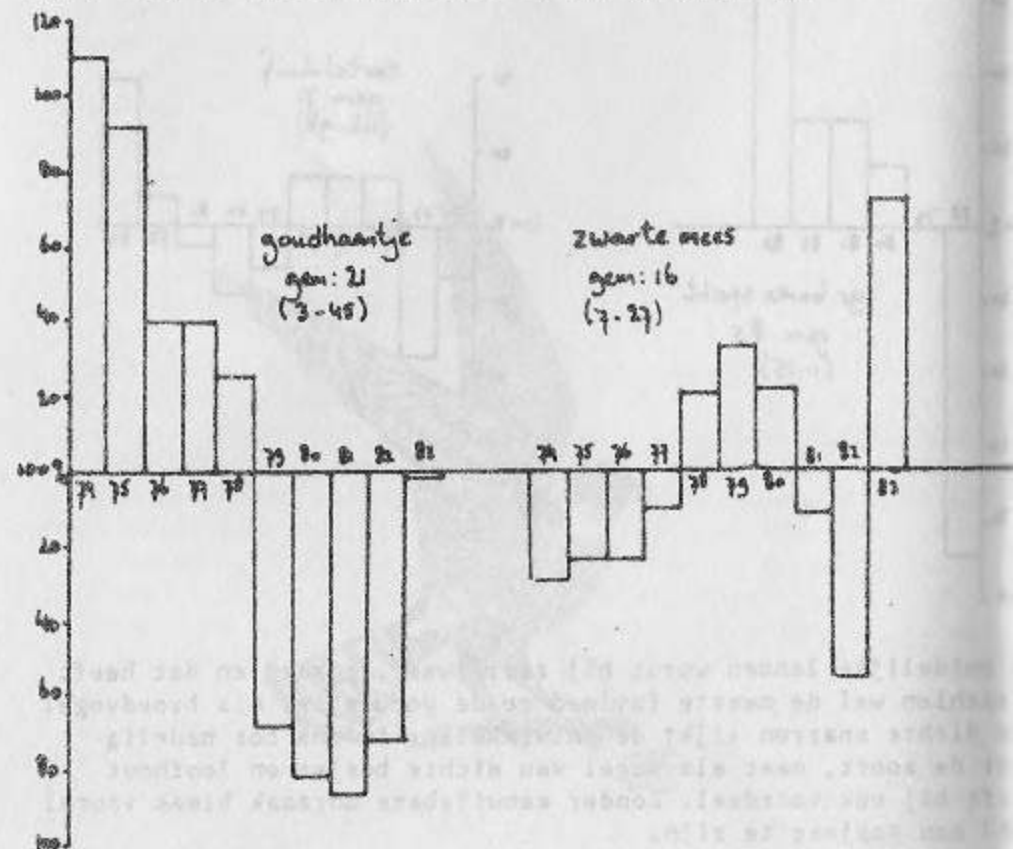
Nog steeds hebben we niet alle soorten die in ons 500 ha. grootte bos tot broeden komen, behandeld. In deze laatste aflevering komen o.a. de mezen aan bod en ook boomkruiper, goudhaantje en de niet-zangvogels tortelduif en grote bonte specht. Van soorten die in zulke kleine aantallen voorkomen dat grafieken maken niet zinvol is, van enkele niet-zangvogels en van enkele minder interessante soorten (subjectief!) geef ik tenslotte nog een lijstje.

Zowel kool- als pimpelmees laten een gestage toeneming zien. De koolmees gaat daarbij nog iets sneller. Het meer gevarieerde bos zal meespelen. Vooral in de 70-er jaren is toch ook de hoeveelheid door SBB opgehangen nestkasten van invloed geweest. De laatste jaren is er een sterke toeneming van het aantal natuurlijke holten door de komst van de grote bonte specht die fijn in het bos rondhakt. Opvallend bij de pimpel is dat hij in 1977 al boven het gemiddelde steeg. De strenge winter van 78/79 zorgden echter voor een (tijdelijke) sterke terugval. De zwarte mees laat sterk wisselende aantallen zien met merkwaardig genoeg een dieptepunt in 1982 en een hoogtepunt in 1983. Aanvoer van broedvogels van buiten Texel moet hierbij haast wel meespelen.

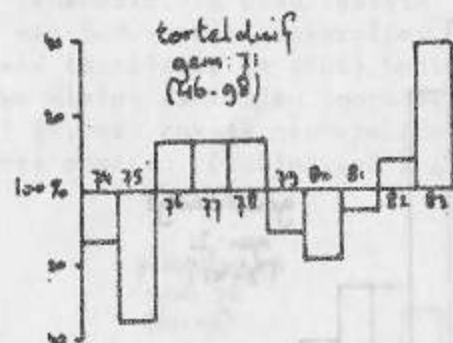
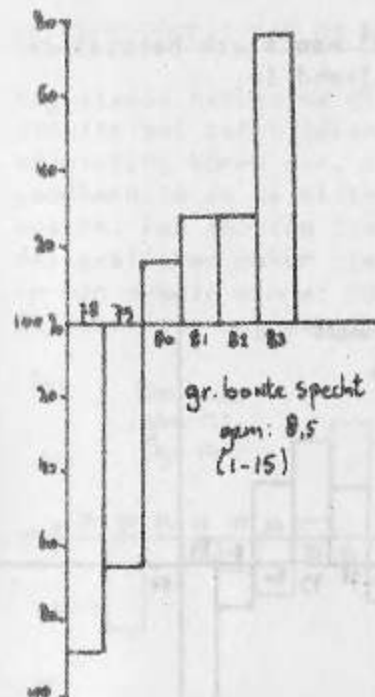
De boomkruiper blijkt met de nodige ups-and-downs toch in aantal toegenomen. Ook hier is 1983 tot nu toe een topjaar gebleken. Heel anders ligt dat bij het goudhaantje dat op een gegeven moment bijna uit ons bos verdwenen was. De sterkste daling in aantal vond na de strenge winter plaats. Een faktor die ook meespeelt is ongetwijfeld het steeds kleiner worden van het areaal

sitkasparren in het bos. Gelukkig gaf 1983 een sterk herstel te zien, maar we moeten afwachten of dit blijvend is.

Bij de grote bonte specht kunnen we niet anders dan van een succes-story spreken. Het eerste broedgeval werd in 1978 vastgesteld en in dat jaar begint dan ook de grafiek. In 6 jaar tijd groeide de stand tot 15 paren!

Tenslotte nog de tortelduif de enige lange afstand trekker in deze aflevering.

In zuidelijke landen wordt hij zeer zwaar bejaagd en dat heeft misschien wel de meeste invloed op de populatie. Als broedvogel van dichte sparren lijkt de ontwikkeling in ons bos nadelig voor de soort, maar als vogel van dichte bosjes en loofhout heeft hij ook voordeel. Zonder aanwijsbare oorzaak bleek vooral 1983 een topjaar te zijn.

Geen figuur hebben we tenslotte van de volgende soorten:

	gem. aantal	minimum	maximum
torenvalk	3,2	2 in 76&77	4 in 74,78,80&82
boomvalk	2,9	1 in 74	4 in 79,81t/m83
houtsnip	22	8 in 81	45 in 74
ransuil	10	8 in 77t/m79	14 in 74&82
turkse tortel	21	12 in 75	26 in 81
fluitier	2,7	0 in 74&81	6 in 83
staartmees	2,8	0 in 79 & 83	8 in 74
putter	6	1 in 79&80	15 in 77
ringmus	43	18 in 80	91 in 77
wielewaal	3,4	0 in 81	10 in 78
kauw	19	12 in 81&83	± 30 in 80

Incidenteel broedden nog in ons bos : sperwer, holenduif, krulbek, bonte vliegenvanger, bosrietzanger, sijs, wintertaling, bergeend en regelmatig (maar niet van ieder jaar gegevens) de wilde eend.

Adriaan Dijkse.

LEUKE TERUGMELDINGEN.

Door het ringen met letter- of cijfercodes of met kleurring-combinaties komen we wat makkelijker iets te weten over het trekgedrag dan met de "ouderwetse" metalen ringen met in het veld onleesbare cijfertjes. Een paar praktijkvoorbeelden daarvan kreeg ik van Cor Smit.

Al die aalscholvers die ons de laatste jaren in de nazomer overspoelen, waar komen die vandaan? In ieder geval kwam het exemplaar dat op 19 sept. j.l. in de Mokbaai zat uit eigen land. Op 10-7 was het dier als nestjong geringd in de Oostvaardersplassen alwaar hij op 20 augustus nog was gesignaleerd. Nadien moet hij dus in onze contreien zijn beland.

Een gekleurde lepelaar op 20-9 op de Vlake van Kerken bleek van heel dichtbij te komen. Op 4-7 ringde E. Poorter hem als nestjong op Vlieland.

De handel en wandel van scholekster Bernadette willen we u evenmin onthouden. Cor meldt dat zij evenals vorig jaar bij het RIN op 't Horntje broedde (op een plat dak resp. een hoop zand), maar dat zij op 1-10 op Schiermonnikoog werd gesignaleerd. En het merkwaardige geval doet zich voor dat zij daar ook vorige winter al overwinterde! Haar partner achter bleef toen hier en overwinterde op het "N10Z-wadje". Ook dit jaar is hij hier nog aanwezig!

Tenslotte nog iets over een kokmeeuw. Een 1^e jaars exemplaar verzwakt bij Oudeschild gevonden (en later gestorven) op 8-8-83. In zijn jonge leven bleek hij toch al aardig wat te hebben meegemaakt. Op 24-6 nl. was hij door Russische ornithologen in een kolonie in Letland geringd. In 45 dagen was hij daarna bij ons; een afstand van 1468 km.. Dit is overigens niet echt bijzonder. Het past helemaal in het normale trekpatroon van de soort. Van rond de Oostzee en de Botnische golf komen duizenden Deense, Zweedse, Finse en Russische kokmeeuwen naar onze streken. Niettemin leek het me leuk het even te vermelden. Ook omdat lang niet iedereen er altijd bij stilstaat dat heel gewone doortrekkers zoals kok- en stormmeeuw en bijvoorbeeld ook de spreeuw uit een immens groot en ver gebied komend, hier in de herfst passeren.

Adriaan Dijkse.

DE BROEDVOGELS VAN OUDESCHILD.

Van een echte broedvogelinventarisatie zou ik niet durven spreken, daarvoor werden sommige plekje te weinig bezocht, maar een schatting van de Oudeschilder broedvogels anno 1984 zal ik hier proberen te geven, in navolging van soortgelijke tellingen in Den Burg en De Koog vorig jaar (Skor 1983-5). De westelijke helft is wel intensief bekeken.

Begrenzing: Ankerpark, waterzuiveringsinstallatie, sportveld, ijsbaantje, industrieterrein en ongeveer de helft van de haven zijn meegeteld, niet de waterfabriek, niet aangrenzende weilanden, het erf van Ab Ovo eigenlijk ook niet.

- .wilde eend: mogelijk aanwezig, maar niet gezien afgezien van enkele duidelijk "tamme" paren in de Skillesloot.
- .fazant: vermoedelijk niet, wel op 21-4 een ♂ slapend op een oud kraaiennest bij de zuivering; daar niet onmogelijk.
- 1.turkse tortel: 1-2 p.
- 2.houtduif: 5-7 p.
- .huiszwaluw: slechts 1 onbewoond nest en af en toe een waarneming van een enkel "verdwaald" ex.; vorige jaren wel.
- .gierzwaluw: de 2^e helft van juni 's avonds vaak 2 laagvliegende exemplaren; broeden lijkt eigenlijk tamelijk waarschijnlijk. Helaaskon dat nu niet met zekerheid worden vastgesteld; misschien volgend jaar.
- 3.spreeuw: 200 p.?
- 4.kauw: ca. 5 p. (3 Trompstraat, 1 haven pakhuis)
- 5.ekster: 3 p.
- 6.zwarte kraai: 1 p. zuivering.
- 7.graspieper: 2 p. industrieterrein.
- 8.heggemus: waarschijnlijk toch wel 1 p. (+ Heemskerckstraat)
- 9.witte kwik: 1-2 p. industrieterrein.
- 10.winterkoning: 1-2 p.
- 11.kleine karekiet: 1 p. in slootje net buiten de havenkom.
- 12.spotvogel: 2 p.
- 13.braamsluiper: 1 p.?
- 14.zwarte roodstaart: 1 p. industrieterrein: op 8-7 met vliegende vlugge jongen.
- 15.merel: slechts 4-5 p.
- 16.zanglijster: 2-3 p.
- 17.koolmees: 13 p.

18.pimpelmees: 3 p.

19.groenling: ca. 2 p.?

20.vink: 1-2 p.

21.kneu: 4-5 p.

.putter: op 22-5 plotseling een zingend ex. bij onze tuin,
waar de soort niet in de buurt broedt. Dus geen broedvogel?

22.huisruis: niet goed geteld, waarschijnlijk wel meer dan 100 p.

Vergelijking.	Den Burg	Oudeschild	De Koog
inwoners (afgerond, 1-1-84)	5400	1040	840
huizen	1950	360	330
broedvogelsoorten	36	22 (-26)	20
aantal brv. (paren, excl. huismus)	926	254-268	168
idem, per 1000 huizen	475	700-740	500
idem, ook zonder spreekw	330	150-190	340

Onderstaande cijfers zijn alle omgerekend tot 1000 huizen.

huismus	200-260	> 280	?
spreekw	140	550	170
kauw	38	14	60
fitis	11	0	18
merel	54	11-14	88
zanglijster	10	6-8	3
koolmees	42	36	51
pimpelmees	12	8	6
groenling	27	6	24
vink	4	3-6	0
kneu	13	11-14	6

Het aantal vogelparen per 1000 huizen is het hoogste in Oude-
schild, maar komt geheel op naam van de spreekw; zonder deze
juist het armst aan broedvogelaantallen!

Opvallend is verder de schaarste aan "bodem-beesten" in dit
dorp, zoals merels en fitissen (Katten?).

Ook groenlingen en kauwen zijn er weinig; het aantal koolmezen
is ook relatief minder. Een tegenhanger van Oudeschild in deze
opzichten is De Koog. Den Burg is vanwege zijn grootte het
soortenrijkst.

Vanuit ons ouderwetse spreekwendorp Oudeschild, ook namens
Gerrit Visch,
Marcel Groenendaal.

WAARNEMINGEN NR. 18 (OKTOBER/NOVEMBER 1984).

In deze aflevering van onze waarnemingenrubriek worden grote
deels waarnemingen uit bovengenoemde periode vermeld, maar s
ook van daarvoor; de afwijkende maand is dan onderstreept.
Geen héél grote bijzonderheden dit keer, hoewel een dwerggo
en kleine vliegenvangers natuurlijk bepaald niet gewoon zijn
Diegenen die de zwarte zwaan zagen en wellicht even gedacht
hebben aan een transcontinentale dwaalgast (de soort hoort i
Australië thuis) moeten we teleurstellen. Hij was, zoals alt
bij deze soort, ontsnapt. Geen hele vreemde zaken dus, maar
weer genoeg aardige dingen. Zo zag RW bijv. op 27-10 bij het
AOK in één groep: 15 futen, 4 roodhalsfuten, 1 kuifduiker,
24 kuifeenden, 12 brilduikers en 5 middelste zaagbekken.

Een paar opmerkingen over de vorige aflevering:

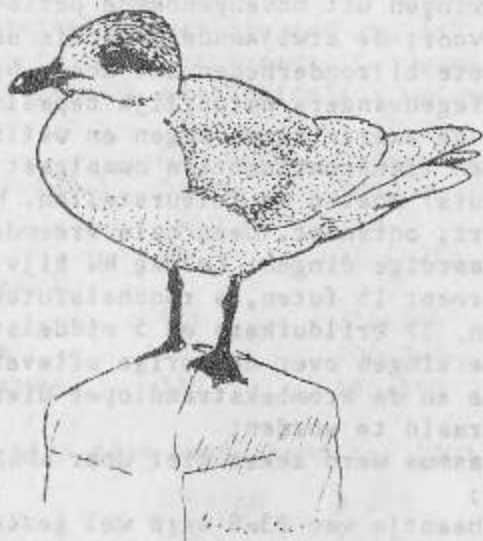
bij de kleine en de krombekstrandloper dienen de maximaan-
tallen omgedraaid te worden;

de sperwergrasmus werd zeker niet door AD&SD gezien (helaas)
maar door FM;

het vuurgoudhaantje van 23-9 werd wel gezien door AD&SD.

Wat betreft de blauwvleugeltaling die inmiddels is opgenomen
in de collectie van het Instituut voor Taxonomische Zoölogie
het was geen ♀ maar een ♂ in het eerste eclipskleed. Dat is
het kleed tussen het juveniel kleed en het eerste prachtkleed
En zo hoort het ook in september (med.CR). Voor Texel is het
het eerste geval; in heel Nederland zijn trouwens nog maar
weinig waarnemingen gedaan (in 1968 waren er 3 bekend, waarv
1 uit de vorige eeuw). De blauwvleugeltaling (*Anas discors*)
een Noord-Amerikaanse broedvogel (VS en Z-Canada) en overwin
tert in Midden-Amerika tot in het noordelijk deel van Zuid
Amerika. Vroeger, toen grote aantallen de (vochtige) prairie
verlieten werden ze zwaar bejaagd en raakte de populatie
drastisch uitgedund. Ze lopen nu niet meer zo'n gevaar omdat
het jachtseizoen in de VS opengaat nadat de meeste al op tre
zijn. De soort trekt nl. al in augustus weg. In tegenstellin
tot andere eenden die al in de herfst paren vormen, begint d
"blauwvleugel" daarmee pas in het voorjaar en bereikt hij va
niet voor december of januari het normale broedkleed. Aldus
amerikaanse vogelgidsen (van Knopf).

Tja, en dan nog de burgemeester.

CE en JW die het dier van heel dichtbij zagen en daarna in allerlei boeken doken, zagen er geen kleine burgemeester in. Kop en snavel waren veels te zilvermeeuwachtig; een foto van P. Beemsterboer is ook niet overtuigend. Het zou zelfs een albino zilvermeeuw kunnen zijn. Voorlopig dus toch maar als raadsel-meeuw in de boeken. Het lijkt misschien gek dat er bij zulke lichtgekleurde vogels als meeuwen albino's voorkomen, maar het is zeker niet zeldzaam. Min of meer bekend was de albino kok-meeuw bij Oudeschild en ook albino (of gedeeltelijk albinistische) stormmeuwen worden nogal eens gezien. RW bijv. zag er een op 13-10 langs de Mokweg. Een wat lange inleiding deze keer, maar nu maar weer de vertrouwde lijst waarnemingen.

Roodhalsfuut: 16-10 en 5-11 resp. 2 en 1 ex. Mokbaai (FM).
Geoorde fuut: 14-10 maar liefst 152 exx. op Waddenzee tussen IJzeren Kaap en de Bol (FM&HB).
Vaal stormvogeltje: 1-9 1 ex. naar Z de Koog (M. Platteeuw).
Grauwe pijlstormvogel: 1-9 4 exx. Z de Koog (idem).
Lepelaar: in nov. enkele waarn. van 1 ex; laatste op 20-11 bij Hoogezandskil (M. Reijnders).
Pijlstaart: een hoog aantal op 3-11 in de Slufter, nl. 400 ex (DS+VWG-A).
IJseend: 3 waarn. van steeds 1 ex. (div. wrns).
Grauwe gans: 24-8 al 68 exx. boven Den Hoorn Z (HH); 20-9 5 overvliegend Vlake van Kerken (CS) en 10-10 158 exx. op akker bij de Waal (AD&SD).
Sneeuwgans: het ex. van sept. werd ook nog op 22-10 gezien bij grauwe ganzen in Dijkmanshuizen (med. G. Licht). Ook dit kan niet anders dan een ontsnapt dier zijn.
Brandgans: 2-6 nog 1 ex. op Zeeburg (AD&SD); heeft het dier overzomerd?
Kleine zwaan: op 14-10 de eerste waarn. (totaal 4 exx) tijdens de wadvogeltelling, op 23-10 de grote massa arriverend (GP&CI). RW ziet op 2-11 bij een groep van 100 slechts 10 juv. Bij de rotganzen schijnt het broedseizoen helemaal mislukt te zijn (slechts enkele % jongen).
Zwarte wouw: 20-11 1 ex. Schorrenweg (M. Reijnders).
Slechtvalk: 15-10 1 onvolw. ex de Slufter (J. Groot) en 16-10 1 ex. Waalenburg (RW).
Smelleken: tussen 5-10 en 23-11 10 waarn. van 1 ex.
Boomvalk: de laatste op 10-10, de Slufter (RW).
Strandplevier: laatste ex 30-9 de Slufter (RW).
Bokje: tussen 29-9 en 16-10 4 waarn.: 3 maal 1 ex, maar op de 16^e maar liefst 7 exx de Slufter (RW).
Grutto: al onze broedvogels verdwijnen 's zomers vaak snel en onopvallend, tijdens Mottellingen ziet CS alleen op 25-6 en 17-7 1 ex.
Witgatje: 15-10 1 ex. de Nederlanden en 31-10 1 ex. aldaar (resp. RW en AD).
Bosruiter: ik kreeg slechts 1 waarn. en dat is tevens een evenring van de laatste Texelse waarn.: 14-10 Westerkolk 1 ex (DS).
Groenpootruiter: 15-6 1 ex de Mok. Vroeg/laat? (CS).
Kanoetstrandloper: 15-6 6 exx de Mok. Vroeg/laat? (CS).

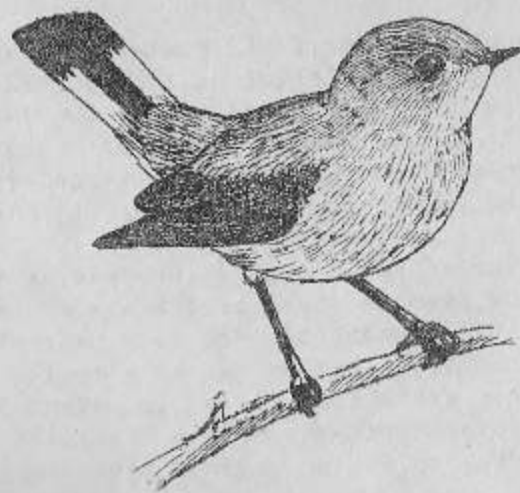
Kleine strandloper: op 14 en 17-10 nog 6 exx. Wagejot (FM&JM).
Krombekstrandloper: 7-10 4 exx. Ottersaat (CNV) en 17-10 1 ex. aldaar (FM&JM). De laatste Texelse waarn. was 7-10!
Grote jager: 28-7 1 1^e jaars-ex naar N de Koog (M. Platteeuw).
Kleine jager: van half sept. tot tenm. 6-11 (nog 1 ex) regelm. exx. achter TESO-boten, in oktober dagelijks en max. 7 exx, op 30-10 nog 5 onv. exx. (div. wrns), op 29-9 ziet RW 3 exx uit de Mokbaai richting Den Hoorn vliegen?!

Wartkopmeeuw: 3-8 1 ad. ex. achter TESO-boot (M. Platteeuw), in oktober daar regelmatig gezien, waarschijnlijk zelfs 2 exx (CS).
Dwergmeeuw 30-10 5 tot 6 exx vanaf TESO-boot tijdens de oversteek (CS), op 4-11 tenm. 2 exx aldaar (AD).
Visdief: 23-10 1 ex TESO-haven. (CS).

Het zal een ieder duidelijk zijn, in de herfst is de veerhaven en ook de boot een prima plaats om te vogelen!

Noordse stern: waarschijnlijk deze soort op 5-11 1 juv ex zuidpunt de Mok (FM). Tot nu toe laatste waarn. voor Texel.
Kleine alk: 26-10 1 ex. bij de Waal gevonden, naar zee gebracht en ogenschijnlijk gezond weer weggevlogen (GB).
Koekoek: 15-10 1 ex. nabij den Burg (DS). Laat, maar er is inmiddels een waarn. van 18-10 van Texel.
Gierzwaluw: 3-10 1 ex. de Koog (AD); leek lange tijd de laatste dit jaar, maar op 10-11 nog 1 ex. Kampeersnol (HW); de laatste Texelse waarn. was 2-11.
IJsvogel: 22-10 1 ex. NIOZ-haven en 11-11 1 ex. naar Z op dezelfde plaats (rep. W.v.d. Brummen en P.v.d. Wolf).
Hop: 17-10 1 ex. Vuurtoren (FM&JM).
Zwarte specht: tussen 13-10 en 10-11 4 maal 1 ♂ (hetzelfde) Staatsbossen e.o. (div. waarn.); dit is de 4^e keer dat deze soort op Texel werd gezien.
Strandleeuwerik: 1^e waarn. op 6-10 1 ex. (FM). Daarna nog 2 x 1 ex. en 14-10 10 exx. naar Z de Slufter (AD&SD).
Boerenzwaluw: laatste op 27-10 2 exx Fonteinsnol (DS&J. Driehuis).
Poompieper: 16-10 1 ex. de Muy (JM); laatste Texelse waarn is 21-10.
Grote gele kwikstaart: 19-10 1 ex. Elzenhout en 23-10 1 ex. Nattevliet (beide LD).
Klapekster: 28-10 1 ex. 't Horntje (P.v.d. Wolf).
Pestvogel: 18-11 2 exx. den Burg, Bernhardlaan (DS).
Peffijster: tussen 1-10 en 27-10 5 maal 1 ex. (div. waarn.).
Tapuit: laatste waarn 18-10 1 ex. de Slufter (FM), maar de

meeste waren in oktober al weg en voorbij.
Roodborsttapuit: van 10-10 t/m 27-10 10 exx. waarvan 4 op de 27^e (div. plaatsen en waarnemers).
Paapje: laatste ex. 10-10, Vuurtoren (AD&SD); ook deze soort was vroeg weg.
Zwarte roodstaart: regelmatig in oktober en november met de laatste op 20-11, 1 ♂ te Oudeschild (HH).
Tijftjaf: in november nog zeker 10 waarnemingen waarvan de laatste op 25-11 bij de Koog (AD&SD); dit laatste ex. was een heel bruine ondersoort, waarschijnlijk van achter de Oeral, ondersoort fulvescens of tristis?
Vuurgoudhaantje: 16-10 1 ex. nabij Schelpenoord (gebr. Marra).
Grauwe vliegenvanger: laatste waarneming 10-10, 1 ex. bij Vuurtoren (AD&SD).
Bonte vliegenvanger: laatste waarneming 6-10, 1 ex. Meiertel (DS).
Kleine vliegenvanger: 17-10 1 ex. Reddingboothuisje (FM&JM) en 31-10 1 ex. Oudeschild (M. Groenendaal).

Baardmees: 10-10 19 exx. nabij Vuurtoren, in okt. nog enkele exx. in de Muy en de Geul en 16-10 een tiental naar W bij NRC. (alle AD&SD); ook op 14-10 2 exx. Kleiput (FM&HE) en 13-11 1 ex. naar N Staatsbossen (LD); veel dus dit jaar.

Geelgors: 30-10 1 ex. bos bij de Koog (AD).

Dwerggors: 17-10 1 ex. roepend overvliegend bij Reddingboot-huisje (FM&JM). Dit is het 2^e geval voor Texel!

IJsgors: 16-10 1 ex. de Muy (JM).

Sneeuwgorz: regelmatig langs de kust, max. 36 exx. op 10-11 bij het Wagejot (P.v.d.Wolf).

Frater: 15-10 1 ex. Waalenburg (FM), 10-11 32 exx. Wagejot (P.v.d.Wolf) en 13-11 15 exx. naar Z pl 15 (FM).

Afkortingen: CB=Cees Bruin, GB&CB=Gerrit en Cees Boot, HB=Henk Prugge, AD, LD en SD=Adriaan, Lieuwe en Sytske Dijkse, FM=Frits-Jan Maas, JM=J. Mulder, CR=Cees Roselaar, CS=Cor Smit, DS=Dick Schermer, JW=Jan Witte, HW=Hans Witte, RW=Richard Witte, CNV=Club der. Ned. Vogelkundigen en VWG-A=VWG-Assen, terwijl HH natuurlijk Henk Hin is.

Adriaan Dijkse.

COPY.

Op de jaarvergadering op 18 januari zal moeten blijken of de Skor net zo blijft verschijnen als tot nu toe gebruikelijk was. Zo ja, dan moet de copy voor het eerste nummer van 1985 ingeleverd zijn op 1 februari bij de nieuwe redakteur; diens naam zal hopelijk bekend worden (voor of) tijdens die vergadering. Veldwaarnemingen kunnen gewoon op tijd terecht bij Adriaan, "normaal" is dat dus voor 25 januari.

Na 3 jaren en 340 pagina's Skor zet ik er nu maar eens een punt achter. Ik wil hier nog even iedereen bedanken voor de copy die altijd moeiteloos bij mij binnenstroomde, iets waar menige redakteur jaloez op kan zijn. Verder ook alle mensen die van de getypte velletjes een echte Skor wisten te maken, zodat ik ook daar nooit zorgen over hoefde te hebben. Bedankt! Dat er nog maar vele Skorren zullen mogen blijven rondvliegen!

Marcel Groenendaal.